

Μαρία Αγγελίδου

Αθλοὶ
του
Ηρακλή
2

εικόνες:
Ἴρις Σαμαρτζή

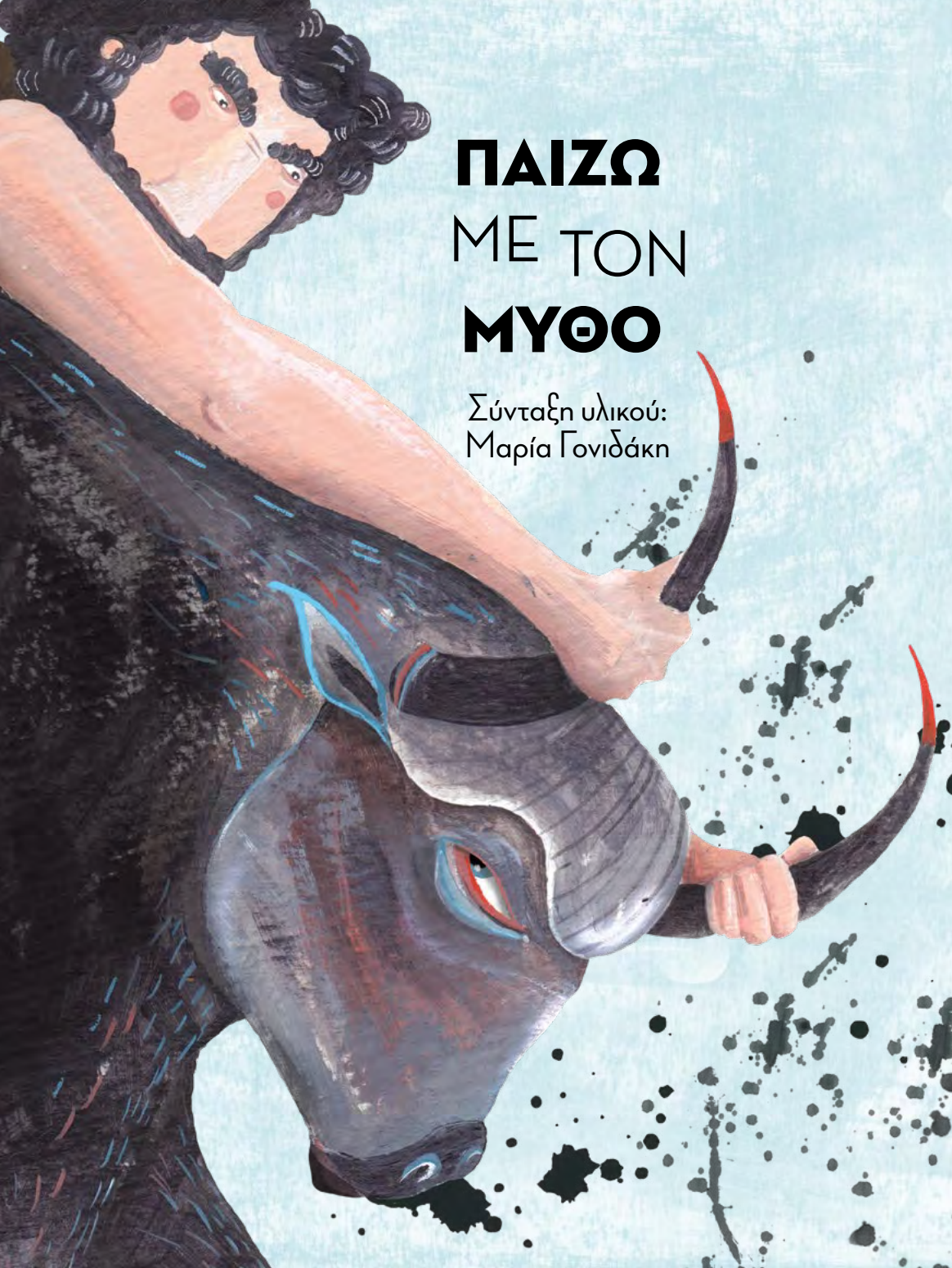
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Ο ταύρος
της
Κρήτης

An illustration of Heracles wrestling the Nemean lion. Heracles, with dark curly hair and a beard, is shown from the chest up, wearing a lion's head as a helmet. He is holding the lion's head with both hands. The lion is dark grey with red eyes and red-tipped horns. The background is a light blue sky with black ink splatters.

ΠΑΙΖΩ ΜΕ ΤΟΝ ΜΥΘΟ

Σύνταξη υλικού:
Μαρία Γονιδάκη

ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ...

ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΗ

Ο Ηρακλής, ο γιος του Δία, του αρχηγού των θεών, και της Αλκμήνης, της κόρης του βασιλιά των Μυκηνών, είναι ο μεγαλύτερος ήρωας της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας.

Αντιμετώπισε άγρια θηρία, τέρατα, κακούς βασιλιάδες και βοήθησε τους ανθρώπους δείχνοντάς τους τον δρόμο της καλοσύνης και της αγάπης.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟ ΑΘΛΟ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ: ΤΟΝ ΤΑΥΡΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

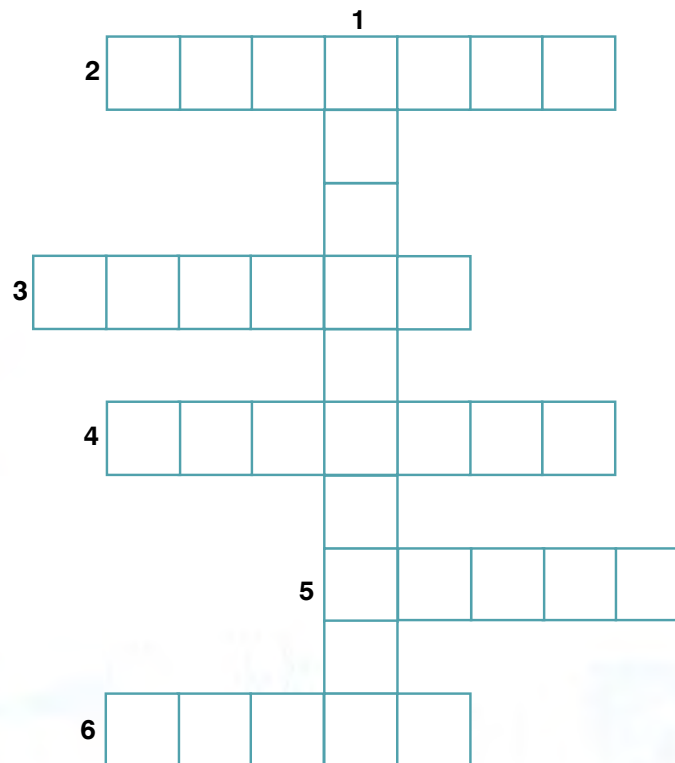
Ο Ευρυσθέας συνέχισε να στέλνει τον Ηρακλή από τη μια άκρη της γης στην άλλη για να απαλλάξει τους κατοίκους της από άγρια θηρία που σκορπούσαν την καταστροφή. Αυτή τη φορά ο Ηρακλής ταξίδεψε στην Κρήτη για να κυνηγήσει έναν άγριο ταύρο.

Βασιλιάς της Κρήτης ήταν ο Μίνωας. Σύμφωνα με μια εκδοχή του μύθου, ο Ποσειδώνας είχε βοηθήσει τον Μίνωα να πάρει την εξουσία στέλνοντάς του μέσα από τη θάλασσα έναν ταύρο. Αυτόν τον ταύρο έπρεπε ο Μίνωας να τον θυσιάσει στον θεό. Ο βασιλιάς όμως θαμπώθηκε από την ομορφιά του ζώου και τον κράτησε. Ο Ποσειδώνας θύμωσε πολύ και έκανε το ζώο να εξαγριωθεί τόσο ώστε να προκαλεί μεγάλες καταστροφές στην περιοχή. Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή, ο εξαγριωμένος ταύρος ήταν αυτός που χρησιμοποίησε ο Δίας για να κλέψει τη βασιλοπούλα Ευρώπη και να τη φέρει στην Κρήτη.

Όπως και να έχει, ο Ηρακλής ανέλαβε πάλι τη σκληρή δουλειά: να πάρει τον ταύρο και να τον πάει ζωντανό στον Ευρυσθέα. Πώς τον έπιασε; Και εδώ έχουμε δύο εκδοχές. Άλλοι λένε ότι τον έπιασε από τα κέρατα και τον έδεσε με ένα σκοινί για να μην μπορεί να κουνηθεί, κι άλλοι λένε ότι χρησιμοποίησε ένα δίχτυ. Είτε όμως έτσι, είτε αλλιώς κατάφερε να τον ακινητοποιήσει και να τον σηκώσει στους ώμους του. Και σηκωτό τον πήγε στις Μυκήνες, στον Ευρυσθέα. Αυτός τον άφησε ελεύθερο και ο ταύρος έφτασε στην Αττική. Επειδή κι εκεί έφερε μεγάλο κακό, τελικά τον σκότωσε ο ήρωας της Αθήνας, ο Θησέας.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

1. Είναι γνωστός ο μύθος της χαμένης ...
2. Το σύμβολο του Ποσειδώνα είναι η ...
3. Έταξε στον Ποσειδώνα να θυσιάσει το δώρο που πήρε από τον θεό.
4. Ο Ηρακλής πήγε τον ταύρο στον Ευρυσθέα ...
5. Σύμφωνα με μια εκδοχή, ο Ηρακλής χρησιμοποίησε ... για να ακινητοποιήσει τον ταύρο.
6. Το παλάτι του βασιλιά της Κρήτης ήταν στην ...

ΑΝΣΕΙΣ

1. ΑΤΛΑΝΤΙΔΑΣ, 2. ΤΡΙΑΙΝΑ, 3. ΜΙΝΩΑΣ, 4. ΖΟΝΤΑΝΟ,

5. ΔΙΚΤΥ, 6. ΚΝΟΣΟ

► Στην παρακάτω παράσταση από αρχαιοελληνικό αγγείο ο Ηρακλής προσπαθεί να πιάσει τον ταύρο.

- Με ποιον τρόπο;
- Πώς παρουσιάζεται ο ταύρος;

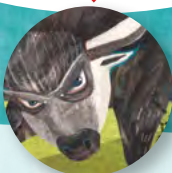
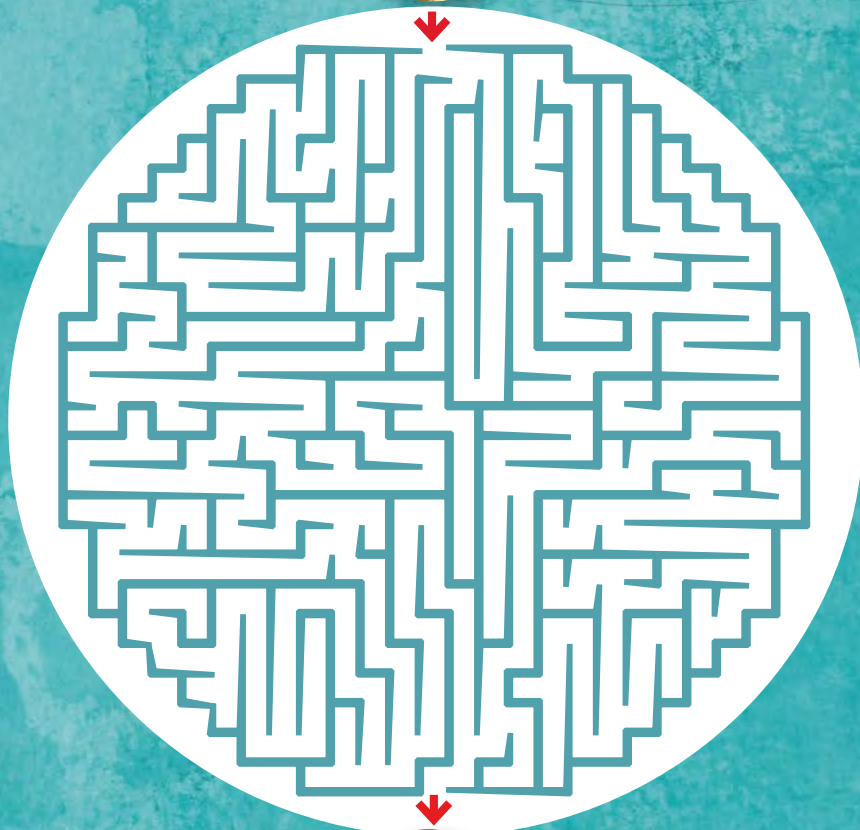

► Σε αυτό το αγγείο ο Ηρακλής δεν παλεύει με τον ταύρο αλλά τον οδηγεί ήρεμα για να τον θυσιάσει.

- Συγκρίνετε τις δύο παραστάσεις από τα δύο αγγεία.
- Ποια συναισθήματα σας προκαλεί κάθε παράσταση;
- Πώς παρουσιάζεται ο Ηρακλής;

► Βοήθησε τον Ηρακλή να φτάσει στον ταύρο.

ΘΥΜΗΣΟΥ

Στο παλάτι της Κνωσού υπήρχε ο λαβύρινθος, έργο του Δαίδαλου, στον οποίο ζούσε το μυθικό τέρας, ο Μινώταυρος.

► Η εικονογράφος παρουσιάζει με τον δικό της τρόπο τη χαμένη Ατλαντίδα, τη μυθική πολιτεία που την κάλυψε η θάλασσα. Ζωγράφισε την «Ατλαντίδα» όπως τη φαντάζεσαι εσύ.

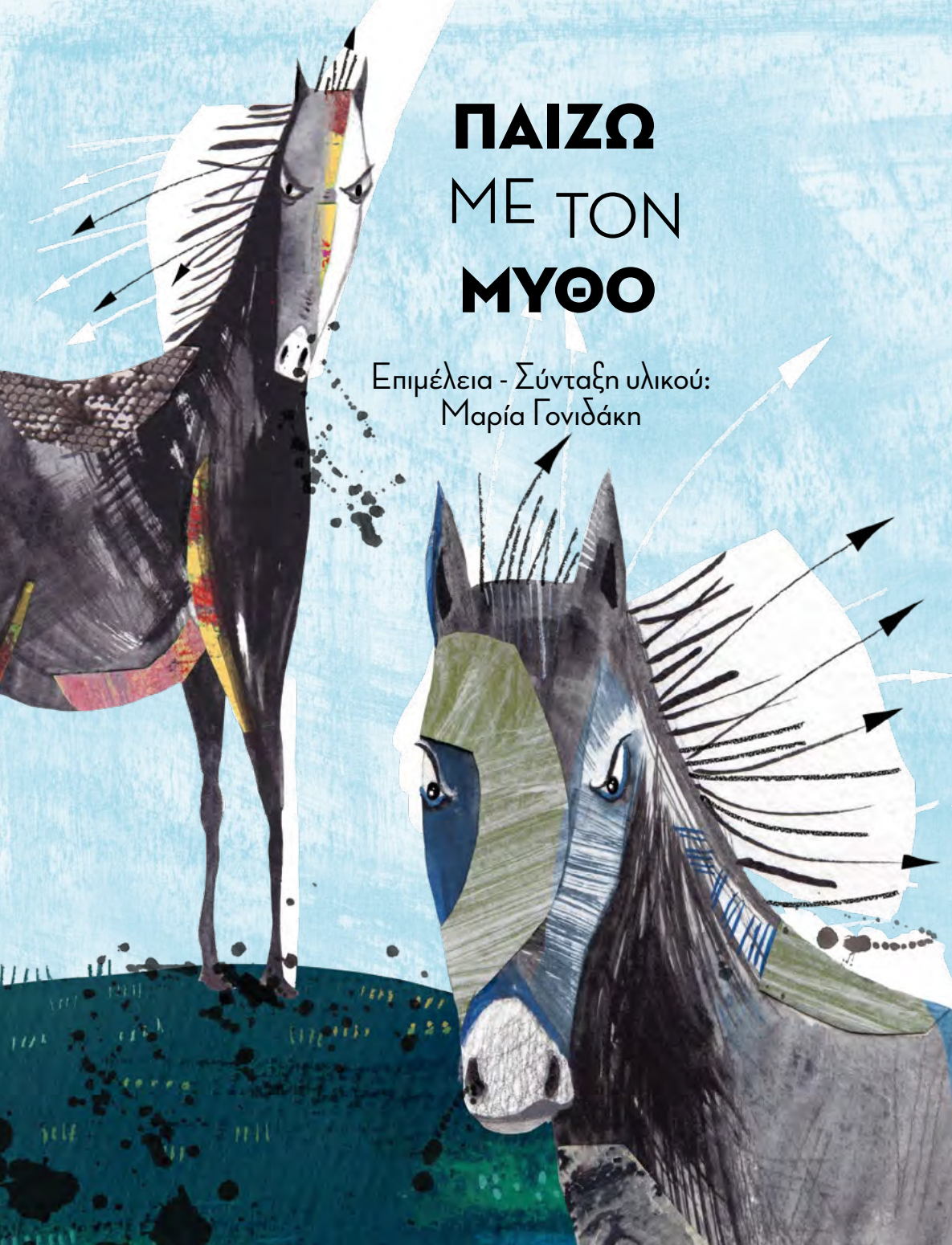

ΜΑΘΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

Έχεις ακούσει για τα τσουνάμι, τα θαλάσσια κύματα που καλύπτουν με μεγάλη ταχύτητα παραθαλάσσιες περιοχές, συνήθως έπειτα από κάποιο δυνατό σεισμό ή έκρηξη ηφαιστείου, και τα οποία προκαλούν τεράστιες καταστροφές και τον θάνατο πολλών ανθρώπων; Αναζήτησε πληροφορίες γι' αυτό το φαινόμενο σε μια εγκυκλοπαίδεια ή στο διαδίκτυο.

Τα άλογα του Διομήδη

ΠΑΙΖΩ ΜΕ ΤΟΝ ΜΥΘΟ

Επιμέλεια - Σύνταξη υλικού:
Μαρία Γονιδάκη

ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ...

ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΗ

Ο Ηρακλής, ο γιος του Δία και της Αλκμήνης, της κόρης του βασιλιά των Μυκηνών, είναι ο μεγαλύτερος ήρωας της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας. Αντιμέτωπισε άγρια θηρία, τέρατα, κακούς βασιλιάδες και βοήθησε τους ανθρώπους δείχνοντάς τους τον δρόμο της καλοσύνης και της αγάπης.

ΤΟΝ ΟΓΔΟΟ ΑΘΛΟ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ:

ΤΑ ΑΛΟΓΑ ΤΟΥ ΔΙΟΜΗΔΗ

Στη Θράκη ζούσε ένας άγριος λαός, οι Βίστονες. Βασιλιάς τους ήταν ο Διομήδης, γιος του θεού Άρη και της Κυρήνης. Ο Διομήδης είχε τέσσερα πολύ άγρια αλογα. Τα ονόματά τους ήταν Πόδαγρος, Λάμπων, Ξάνθος και Δεινός. Αυτά τα φοβερά αλογα έτρωγαν ανθρώπινο κρέας και από τα ρουθούνια τους έβγαζαν φωτιά. Ο Διομήδης, ο οποίος τους έδινε για τροφή είτε ξένους που περνούσαν από τη χώρα του είτε όποιον από τους υπηκόους του δε συμπαθούσε, τα κρατούσε δεμένα στον στάβλο τους με χοντρές σιδερένιες αλυσίδες και γύρω από τον στάβλο είχε ισχυρή φρουρά για να τα προσέχουν.

Ο Ευρυσθέας ανέθεσε στον Ηρακλή να του φέρει ζωντανά αυτά τα αλογα. Ο ήρωας σε αυτόν τον άθλο ζήτησε τη βοήθεια σπουδαίων αντρών. Ανάμεσά τους ήταν και ο φίλος του ο Άβδηρος. Όλοι μαζί έφτασαν με καράβι στη Θράκη και πήγαν στο παλάτι του Διομήδη. Ο Ηρακλής σκότωσε τους φρουρούς, πήρε τα αλογα και τα πήγε στο καράβι. Εκεί έβαλε τον Άβδηρο να τα φυλάει, ενώ ο ίδιος και οι υπόλοιποι άντρες πήγαν να αντιμετωπίσουν τον Διομήδη και τον στρατό του που τους καταδίωκε. Ο Ηρακλής σκότωσε τον Διομήδη και οι Βίστονες υποχώρησαν. Όταν όμως γύρισαν στο καράβι τους, είδαν ότι τα αλογα είχαν κατασπαράξει τον Άβδηρο. Ο Ηρακλής, λυπημένος εξαιτίας του χαμού του φίλου του, έδεσε τα αλογα με χοντρές αλυσίδες, έθαψε τον άτυχο ήρωα και δίπλα στον τάφο του ίδρυσε τα Άβδηρα. Έπειτα σάλπαρε για τις Μυκήνες. Ο Ηρακλής έδωσε τα αλογα στον Ευρυσθέα, αλλά εκείνος τα άφησε ελεύθερα. Τα αλογα έφτασαν μέχρι τον Όλυμπο όπου τα έφαγαν άλλα άγρια θηρία.

Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή του μύθου, ο Ηρακλής πήγε μόνος του στη Θράκη και έπιασε τα αλογα αφού τους έδωσε να φάνε τον ίδιο τον Διομήδη. Έτσι, τον τιμώρησε για το κακό που είχε κάνει!

ΚΡΥΠΤΟΛΕΞΟ

- Βρες στο κρυπτόλεξο τα αρσενικά κύρια ονόματα που συνάντησες σε αυτόν τον άθλο του Ηρακλή.

Π	Ο	Δ	Α	Γ	Ρ	Ο	Σ	Ζ	Ε
Η	Ν	Ε	Ρ	Λ	Ζ	Ω	Ο	Ρ	Υ
Ρ	Ε	Υ	Η	Δ	Ξ	Ο	Ω	Ξ	Ρ
Α	Ο	Χ	Σ	Φ	Α	Ο	Σ	Χ	Υ
Κ	Ω	Τ	Σ	Ψ	Ν	Ξ	Η	Ε	Σ
Λ	Ν	Υ	Α	Κ	Θ	Υ	Β	Σ	Θ
Η	Β	Ι	Σ	Τ	Ο	Ν	Ε	Σ	Ε
Σ	Π	Π	Ο	Κ	Σ	Μ	Δ	Λ	Α
Γ	Ω	Γ	Ξ	Κ	Λ	Π	Ε	Α	Σ
Φ	Ο	Χ	Ω	Τ	Μ	Π	Ι	Μ	Ε
Ο	Λ	Υ	Μ	Π	Ο	Σ	Ν	Π	Η
Α	Β	Δ	Η	Ρ	Ο	Σ	Ο	Ω	Λ
Ι	Ψ	Γ	Η	Ι	Ρ	Ο	Σ	Ν	Ω

ΑΥΞΕΙΣ
ΑΒΔΗΡΟΣ, ΑΡΗΣ, ΒΙΣΤΟΝΕΣ, ΔΕΙΝΟΣ, ΕΥΡΥΣΘΕΑΣ,
ΗΡΑΚΛΗΣ, ΛΑΜΠΡΟΣ, ΕΛΛΗΝΟΣ, ΟΛΥΜΠΟΣ, ΠΟΔΑΓΓΡΟΣ

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

- Συμπλήρωσε την ακροστιχίδα με τα **ΑΛΟΓΑ**.

1. — — — — —
2. — — — — —
3. — — — — —
4. — — — — —
5. — — — — —

1. Ο φίλος του Ηρακλή που κατασπάραξαν τα άλογα.
2. Έτσι λεγόταν ένα από τα τέσσερα άλογα.
3. Το ρόπαλο ήταν ένα από τα ... του Ηρακλή.
4. Ο Διομήδης ήταν ... του Άρη.
5. Τα άλογα του Διομήδη ήταν πολύ ...

ΑΥΞΕΙΣ
1. ΑΒΔΗΡΟΣ, 2. ΛΑΜΠΡΟΣ, 3. ΟΛΥΜΠΟΣ, 4. ΠΟΔΑΓΓΡΟΣ, 5. ΑΡΗΣ

► Παρατήρησε την παράσταση από ένα αρχαιοελληνικό αγγείο.

- Ποιος είναι ο ήρωας που απεικονίζεται; Ποια στοιχεία μάς βοηθούν να τον αναγνωρίσουμε;
- Τι εκφράζει το πρόσωπό του καθώς και η στάση του σώματός του;

Μουσείο Ερμιτάζ, Λένινγκραντ

ΘΥΜΗΣΟΥ

Μελανόμορφος ρυθμός: μια τεχνική διακόσμησης των αρχαίων αγγείων σύμφωνα με την οποία οι μορφές είναι σε μαύρο χρώμα και το βάθος στο χρώμα του πηλού.

► Τώρα παρατήρησε την παράσταση της σύγχρονης εικονογράφου.

- Πώς αποδίδει τον ίδιο μύθο;
- Ποιες ομοιότητες και ποιες διαφορές παρατηρείς ανάμεσα στην παράσταση του αγγείου και στην εικόνα της εικονογράφου;

► Το **άλογο** από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα είναι ο σύντροφος του ανθρώπου στην ειρήνη και στον πόλεμο. Ειδικά στην ελληνική παράδοση το άλογο έχει σημαντική θέση.

- Τα άλογα στο χρυσό άρμα του Ήλιου
- Οι Κένταυροι
- Ο Πήγασος, το φτερωτό άλογο του Περσέα
- Τα άλογα του Διομήδη
- Ο Βουκεφάλας, το άλογο του Μ. Αλεξάνδρου, ο οποίος σύμφωνα με την παράδοση ήταν από τη ράτσα των αλόγων του Διομήδη.

► Αναζήτησε πληροφορίες σε εγκυκλοπαίδειες ή στο διαδίκτυο για τα παρακάτω:

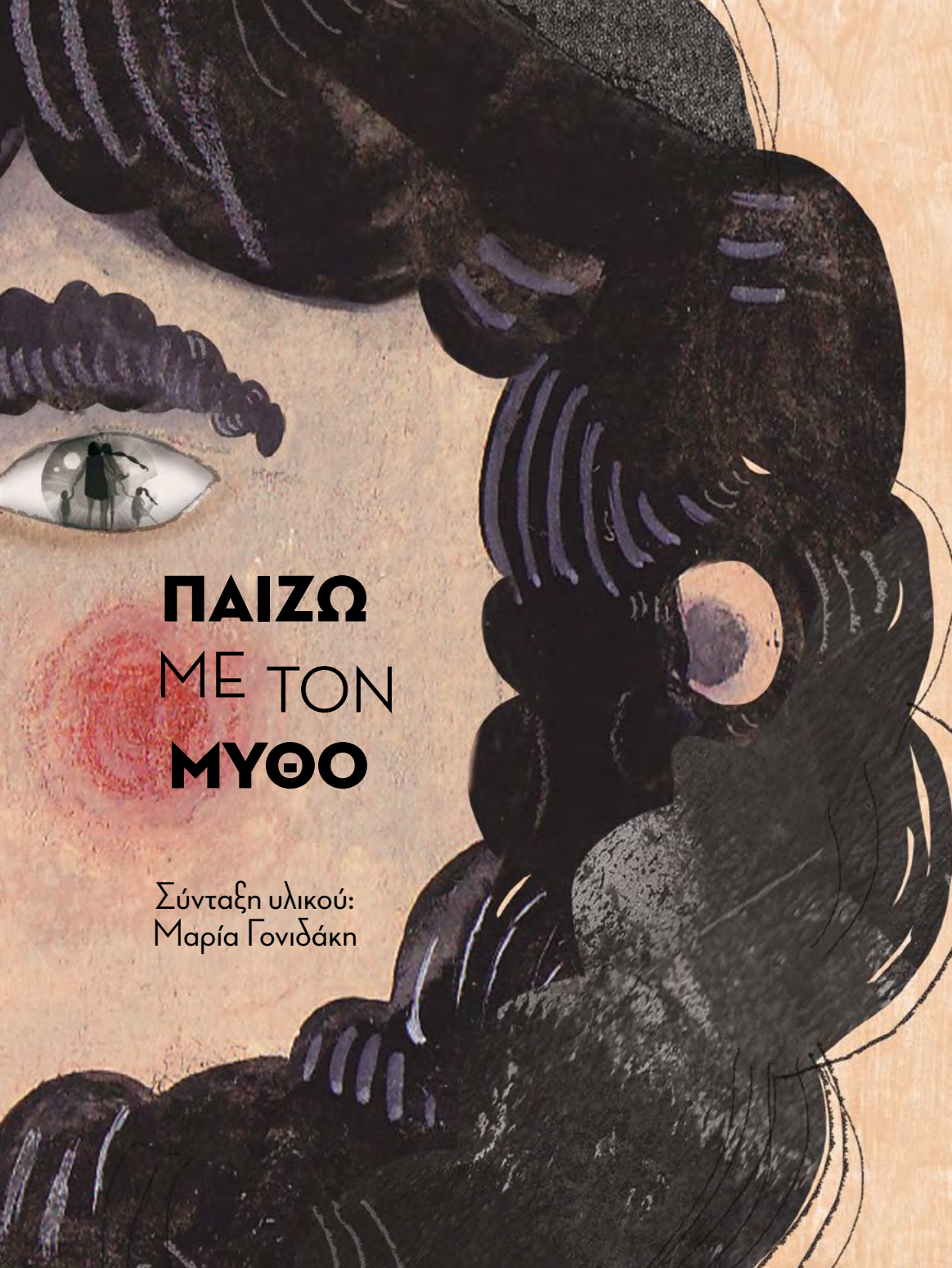
- Η εξέλιξη του αλόγου ως ζωικού είδους
- Η εξημέρωση του αλόγου
- Οι ράτσες
- Η συμβολή του αλόγου στην εξέλιξη και πρόοδο του πολιτισμού
- Το άθλημα της ιππασίας
- Η θεραπευτική ιππασία

► Ζωγράφισε το δικό σου άλογο: ήμερο ή άγριο, φτερωτό ή να σέρνει άρμα, λευκό, μαύρο ή καφέ.

Η ζωή
της
Ιππολύτης

ΠΑΙΖΩ ΜΕ ΤΟΝ ΜΥΘΟ

Σύνταξη υλικού:
Μαρία Γονιδάκη

ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ...

ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΗ

Ο Ηρακλής, ο γιος του Δία, του αρχηγού των θεών, και της Αλκμήνης, της κόρης του βασιλιά των Μυκηνών, είναι ο μεγαλύτερος ήρωας της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας.

Αντιμετώπισε άγρια θηρία, τέρατα, κακούς βασιλιάδες και βοήθησε τους ανθρώπους δείχνοντάς τους τον δρόμο της καλοσύνης και της αγάπης.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΑΤΟ ΑΘΛΟ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ: ΤΗ ΖΩΝΗ ΤΗΣ ΙΠΠΟΛΥΤΗΣ

Ο Ηρακλής για να ικανοποιήσει τις επιθυμίες του Ευρυσθέα πήγαινε από τη μια άκρη της γης στην άλλη. Για τον ένατο άθλο του έφτασε στον Εύξεινο Πόντο. Εκεί, στην πόλη Θεμίσκυρα, ζούσαν οι ξακουστές πολεμίστριες, οι Αμαζόνες. Αυτές όλη μέρα γυμνάζονταν, ασχολούνταν με το κυνήγι και την πολεμική τέχνη, ενώ με τις δουλειές του σπιτιού ασχολούνταν οι άντρες.

Ο Ευρυσθέας λοιπόν ζήτησε από τον Ηρακλή να φέρει στην κόρη του, την Αδμήτη, τη ζώνη της Ιππολύτης, της βασίλισσας των Αμαζόνων. Η ζώνη αυτή ήταν δώρο του θεού Άρη, του πατέρα της, και συμβόλιζε την εξουσία της Ιππολύτης στις άλλες Αμαζόνες.

Ο Ηρακλής, όμως, δεν ξεκίνησε μόνος του για αυτό το ταξίδι. Αυτή τη φορά πήρε στο καράβι του πολλά γενναία παλικάρια για να τον βοηθήσουν. Όταν έφτασαν στο λιμάνι, σύμφωνα με μια εκδοχή του μύθου, η Ιππολύτη με τη συνοδεία της πήγε να τους συναντήσει. Όταν έμαθε από τον Ηρακλή τον σκοπό του ταξιδιού τους, συμφώνησε να του δώσει τη ζώνη της. Η Ήρα όμως, μεταμορφωμένη σε Αμαζόνα, έπεισε τις Αμαζόνες που βρίσκονταν στην πόλη ότι οι ξένοι είχαν έρθει για να πάρουν την εξουσία και ότι έπρεπε να τους πολεμήσουν. Στη μάχη που ακολούθησε ο Ηρακλής και οι σύντροφοί του σκότωσαν πολλές Αμαζόνες, ανάμεσά τους και τη βασίλισσά τους, πήραν τη ζώνη και γύρισαν στα μέρη τους.

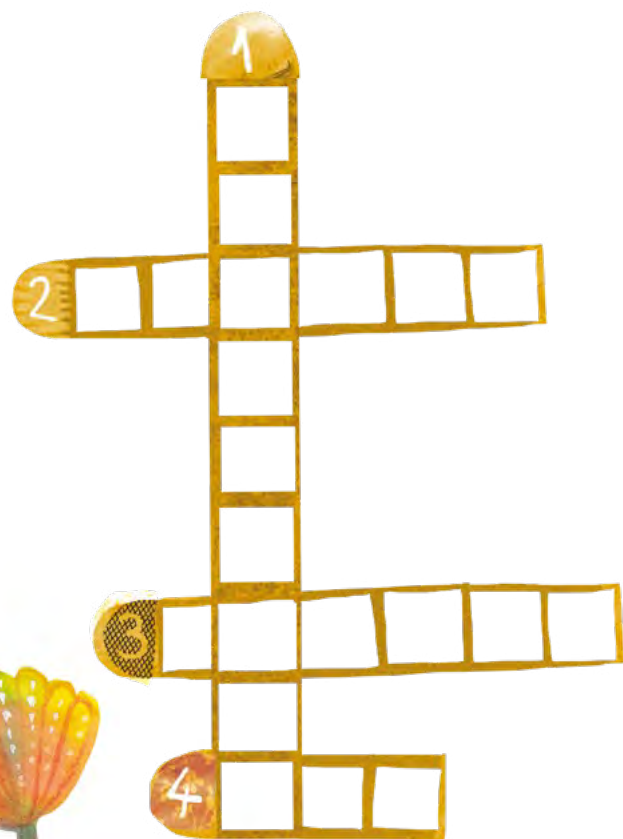
Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή, οι Αμαζόνες επιτέθηκαν αμέσως στους άντρες του Ηρακλή (πάλι με την παρακίνηση της Ήρας). Νικήθηκαν όμως στη μάχη και πολλές από αυτές σκοτώθηκαν. Η Ιππολύτη αιχμαλωτίστηκε και ο Ηρακλής πήρε τη ζώνη της και την παρέδωσε στον Ευρυσθέα.

ΘΥΜΑΣΑΙ...

Γιατί η Ήρα συνέχεια κυνηγάει και δυσκολεύει τον Ηρακλή;

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

1. Η πόλη των Αμαζόνων.
2. Η κόρη του Ευρυσθέα.
3. Και με αυτό ασχολούνταν οι Αμαζόνες.
4. Η ζώνη της Ιππολύτης ήταν δώρο του...

ΛΥΣΕΙΣ: 1. Θεμίσκορα. 2. Αδμήτη. 3. Κυνήγι. 4. Άρη

ΣΩΣΤΟ Ή ΛΑΘΟΣ;

1. Σε αυτή την περιπέτειά του ο Ηρακλής ταξίδεψε μόνος του.
2. Οι Αμαζόνες κατάγονταν από τον Δία.
3. Η ζώνη της Ιππολύτης ήταν το σύμβολο της εξουσίας της.
4. Αυτός ήταν ο τελευταίος άθλος του Ηρακλή.
5. Οι Αμαζόνες πολέμούσαν χορεύοντας.

Σ Λ

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- Παρατήρησε την παρακάτω παράσταση από ένα αρχαιοελληνικό αγγείο. Προσπάθησε να απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις:
- Ποιος είναι ο καθισμένος νέος; Τι κρατάει;
 - Τι κρατάει η μορφή που στέκεται μπροστά του; Τι του δίνει;
 - Τι κάνουν τα υπόλοιπα πρόσωπα της παράστασης;
 - Ποια εκδοχή του μύθου θέλει να αποδώσει ο αρχαίος καλλιτέχνης: την αρπαγή της ζώνης έπειτα από μάχη ή μονομαχία ή την ειρηνική παράδοση της ζώνης από τις Αμαζόνες στον Ηρακλή;

Νάπολη, Αρχαιολογικό Μουσείο

- Παρατήρησε τώρα τι φορούν οι Αμαζόνες.
- Μοιάζουν τα ρούχα τους με αυτά του Ηρακλή και των συντρόφων του; Τι θέλει να δηλώσει με αυτή τη διαφοροποίηση ο αρχαίος καλλιτέχνης;
 - Ζωγράφισε τη δική σου Αμαζόνα.

ΟΙ ΑΜΑΖΟΝΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣΑΝ ΧΟΡΕΥΟΝΤΑΣ...

- Αναζήτησε στην εγκυκλοπαίδεια ή στο διαδίκτυο πληροφορίες για τον Πυρρίχιο, τον αρχαιότερο ελληνικό πολεμικό χορό, στον οποίο οι χορευτές κρατούσαν ασπίδα και δόρυ και φορούσαν περικεφαλαία.

- Διάβασε πάλι πώς τελειώνει αυτός ο άθλος («Ο Ηρακλής νίκησε... δεν τους έδωσε προσοχή καμιά») σύμφωνα με τη συγγραφέα.

Σκέψου και γράψε τη δική σου εκδοχή για το τέλος της ιστορίας.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τα βόδια του Γηρυόρν

ΠΑΙΖΩ ΜΕ ΤΟΝ ΜΥΘΟ

Σύνταξη υλικού: Μαρία Γονιδάκη

ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ...

ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΗ

Ο Ηρακλής, ο γιος του Δία, του αρχηγού των θεών, και της Αλκμήνης, της κόρης του βασιλιά των Μυκηνών, είναι ο μεγαλύτερος ήρωας της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας.

Αντιμετώπισε άγρια θηρία, τέρατα, κακούς βασιλιάδες και βοήθησε τους ανθρώπους δείχνοντάς τους τον δρόμο της καλοσύνης και της αγάπης.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΕΚΑΤΟ ΑΘΛΟ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ: ΤΑ ΒΟΔΙΑ ΤΟΥ ΓΗΡΥΟΝΗ

Σε αυτόν τον άθλο ο Ηρακλής ανέλαβε να φέρει στον Ευρυσθέα τα βόδια του Γηρυόνη. Ο Γηρυόνης ήταν ένα τρομερό τέρας με τρία σώματα ενωμένα στη μέση. Ζούσε στο νησί Ερύθεια, στη δυτική άκρη της γης, πέρα από τον Ωκεανό. Ο Γηρυόνης είχε ένα κοπάδι ωραία κοκκινότριχα βόδια τα οποία φύλαγε ο βοσκός του, ο Ευρυτίνας, μαζί με έναν δικέφαλο σκύλο με φιδίσια ουρά, τον Όρθρο.

Ο Ηρακλής ξεκίνησε από τις Μυκήνες για τη μακρινή δύση. Στον δρόμο αντιμετώπισε με επιτυχία άγρια θηρία και κακούς ανθρώπους. Για να περάσει τον Ωκεανό και να φτάσει στο νησί του Γηρυόνη, χρησιμοποίησε το κύπελλο του Ήλιου, δηλαδή το άρμα που έδενε ο Ήλιος στα άλογά του για να πάει να φέρει το φως της μέρας. Όταν ο Ηρακλής έφτασε στην Ερύθεια, με το ρόπαλό του εξουδετέρωσε τον Όρθρο και στη συνέχεια σκότωσε τον Ευρυτίνα. Μάζεψε τα βόδια και ενώ προχωρούσε προς τη θάλασσα βρήκε μπροστά του τον Γηρυόνη. Ο Ηρακλής σκότωσε τον Γηρυόνη και φόρτωσε τα βόδια στο κύπελλο του Ήλιου, πέρασε τον Ωκεανό, παρέδωσε το κύπελλο στον Ήλιο και ξεκίνησε το ταξίδι της επιστροφής.

Και σε αυτό το ταξίδι νίκησε τέρατα και ληστές και βοήθησε τους ανθρώπους να ζήσουν καλύτερα. Πέρασε από τα μέρη πολλών λαών και πολλοί θέλησαν να του αρπάξουν το κοπάδι. Εκείνος όμως τους απέκρουσε και παρέδωσε τα βόδια στον Ευρυσθέα, ο οποίος τα θυσίασε στην Ήρα.

Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή του μύθου, τα βόδια του Γηρυόνη έβοσκαν στην Ιβηρία, στην άκρη της γης όπου βασιλεύει ο Χρυσάορας, ο οποίος είχε πολύ χρυσάφι, όπως δηλώνει και το όνομά του. Ο Ηρακλής οργάνωσε εκστρατεία με δυνάμεις από όλη την Ελλάδα, η οποία ολοκληρώθηκε με επιτυχία.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

1. Το νησί του Γηρυόνη.
2. Τόσα κεφάλια είχε ο Γηρυόνης.
3. Με το ... νίκησε ο Ηρακλής τον Ευρυτίωνα.
4. Το όνομα του δικέφαλου σκύλου που φύλαγε τα βόδια.
5. Η θεά που προσπάθησε να βοηθήσει τον Γηρυόνη στη μάχη του με τον Ηρακλή.

ΛΥΣΕΙΣ
1. Ερυθρία, 2. Τρία,
3. Ροπαίο, 4. Όρθος,
5. Ήρα

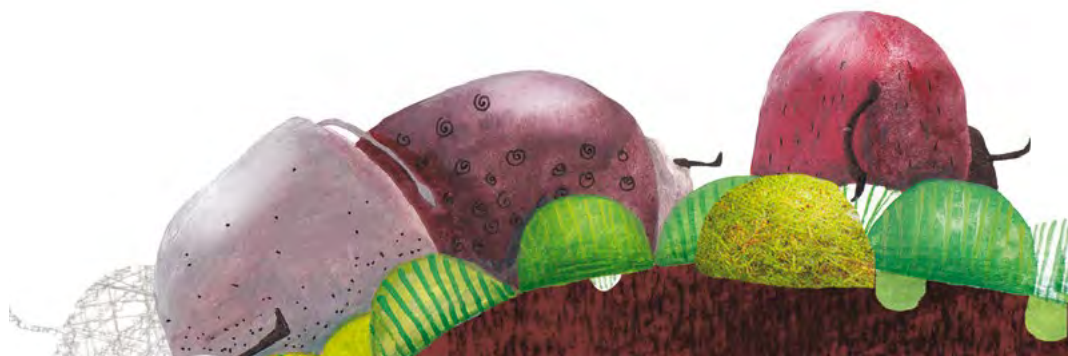
ΤΑ ΒΟΔΙΑ ΤΟΥ ΓΗΡΥΟΝΗ

Στην ελληνική μυθολογία, εκτός από τα κοκκινότριχα βόδια του Γηρυόνη, κόκκινα βόδια έβοσκαν και στο νησί του Ήλιου. Στην *Οδύσσεια* διαβάζουμε ότι οι σύντροφοι του Οδυσσέα, όταν γύριζαν στην Ιθάκη, πέρασαν απ' το νησί του Ήλιου και έφαγαν τα βόδια του, αν και ο Οδυσσέας τούς είχε προειδοποιήσει ότι μια τόσο ασεβής πράξη θα προκαλούσε την οργή των θεών. Οι σύντροφοί του όμως δεν τον άκουσαν και τελικά το πλήρωσαν με τη ζωή τους, γιατί οι θεοί έστειλαν τρικυμία και πνίγηκαν όλοι εκτός από τον Οδυσσέα.

Τα βόδια στην Ινδία είναι ιερά ζώα, κυκλοφορούν ελεύθερα στους δρόμους και οι άνθρωποι τα σέβονται και τα φροντίζουν.

Ψάξε στην εγκυκλοπαίδεια ή στο διαδίκτυο και σημείωσε πώς ωφελείται ο άνθρωπος από την εκτροφή βοοειδών.

- Πώς γινόταν παλιά η εκτροφή τους και πώς γίνεται σήμερα;
- Ποια είναι τα θετικά και ποια τα αρνητικά σημεία του σύγχρονου τρόπου εκτροφής αυτών των ζώων;
- Πώς γίνεται η εκτροφή τους στην Ελλάδα;

ΤΟ ΚΥΠΕΛΛΟ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Ο Ηρακλής χρησιμοποίησε το κύπελλο του Ήλιου για να φτάσει στην Ερύθεια. Παρατήρησε πώς παρουσιάζεται αυτή η σκηνή σε ένα αρχαίο αγγείο και πώς την αποδίδει η εικονογράφος του βιβλίου.

Ποιες διαφορές βλέπεις; Πώς δηλώνεται το θαλάσσιο στοιχείο;

Ζωγράφισε το κύπελλο έτσι όπως το φαντάζεσαι εσύ.

Ρόμη, Μουσείο Βατικανού

Στα παρακάτω αρχαία αγγεία παρουσιάζεται η μάχη του Ηρακλή με τον Γηρυόνη. Παρατήρησέ τα. Γράψε τα ονόματα των ηρώων.

ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

Μελανόμορφος ρυθμός: μια τεχνική διακόσμησης των αρχαίων αγγείων σύμφωνα με την οποία οι μορφές είναι σε μαύρο χρώμα και το βάθος στο χρώμα του πηλού.

Πώς αποδίδονται οι μορφές του Ηρακλή και του Γηρυόνη; Και στα δύο αγγεία μια θεά στέκεται δίπλα στον Ηρακλή και τον προστατεύει. Ποια είναι αυτή και ποια στοιχεία σε βοήθησαν να την αναγνωρίσεις;

Μόναχο, Αρχαιολογικό Μουσείο

ΔΙΑΒΑΣΕ ΚΙ ΑΥΤΟ

Ερυθρόμορφος ρυθμός: μια τεχνική διακόσμησης των αρχαίων αγγείων σύμφωνα με την οποία οι μορφές είναι στο χρώμα του πηλού, ενώ το βάθος σε μαύρο χρώμα.

Η αρπαγή
του
Κέρβερου

ΠΑΙΖΩ ΜΕ ΤΟΝ ΜΥΘΟ

Σύνταξη υλικού:
Μαρία Γονιδάκη

ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ...

ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΗ

Ο Ηρακλής, ο γιος του Δία, του αρχηγού των θεών, και της Αλκμήνης, της κόρης του βασιλιά των Μυκηνών, είναι ο μεγαλύτερος ήρωας της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας.

Αντιμετώπισε άγρια θηρία, τέρατα, κακούς βασιλιάδες και βοήθησε τους ανθρώπους δείχνοντάς τους τον δρόμο της καλοσύνης και της αγάπης.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΝΔΕΚΑΤΟ ΑΘΛΟ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ: ΤΗΝ ΑΡΠΑΓΗ ΤΟΥ ΚΕΡΒΕΡΟΥ

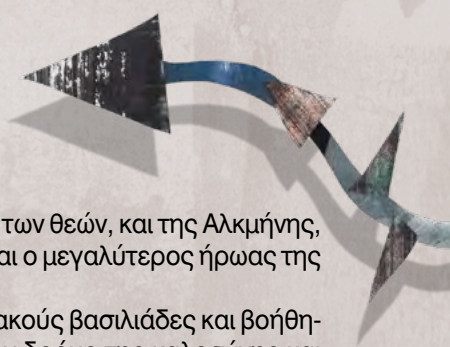
Και πού δεν έστειλε ο Ευρυσθέας τον Ηρακλή! Μέχρι και στο βασίλειο των νεκρών τού ζήτησε να πάει για να του φέρει τον Κέρβερο. Ο Κέρβερος ήταν ένα τέρας με πενήντα κεφάλια και φιδίσια ουρά: τα τρία σκυλίσια κεφάλια ήταν μπροστά, ενώ τα υπόλοιπα ήταν στην πλάτη του. Ήταν ο φύλακας του Κάτω Κόσμου και υπάκουγε στις εντολές του θεού Πλούτωνα.

Ο Ηρακλής, προτού κατεβεί στα βάθη της γης, πέρασε πρώτα από την Ελευσίνα, από το ιερό της Δήμητρας, για να ζητήσει την υποστήριξη της θεάς. Τη χρειαζόταν γιατί η κόρη της Δήμητρας, η Περσεφόνη, ήταν η γυναίκα του Πλούτωνα και ζούσε έξι μήνες μαζί του στον Κάτω Κόσμο και έξι μήνες ανέβαινε για να είναι μαζί με τη μητέρα της.

Αφού πήρε μέρος στις τελετές προς τιμή της θεάς, ο Ηρακλής κατέβηκε και ζήτησε από τον Πλούτωνα και την Περσεφόνη να πάρει τον Κέρβερο για να τον δει ο Ευρυσθέας. Ο Πλούτωνα δέχτηκε αλλά με τον όρο ο ήρωας να πιάσει το τέρας μόνο με τα χέρια του, να μη χρησιμοποιήσει δηλαδή τα όπλα του. Ο ήρωας κράτησε την υπόσχεσή του, νίκησε το τέρας με τη δύναμη των χεριών του και το πήγε στον Ευρυσθέα. Εκείνος από τον φόβο του κλείστηκε σε ένα πιθάρι. Στη συνέχεια, αφού είχε εκτελέσει τον άθλο του, ο Ηρακλής επέστρεψε τον Κέρβερο στον Άδη (δηλαδή στον κόσμο των νεκρών).

ΣΚΕΨΟΥ ΚΙ ΑΥΤΟ...

Η επιστροφή του Ηρακλή από τον κόσμο των νεκρών δείχνει ότι ο ήρωας νίκησε τον θάνατο, δηλαδή μας προετοιμάζει για την αθανασία και τη θεοποίηση του Ηρακλή.

ΜΕΣΟΣΤΙΧΙΑΔΑ

Όταν συμπληρώσεις τις λέξεις, θα σχηματιστεί κάθετα το όνομα του τέρατος που νίκησε σε αυτόν τον άθλο ο Ηρακλής.

1. Στο Βασίλειο των ... κατέβηκε ο Ηρακλής.
2. Η γυναίκα του Πλούτωνα.
3. Μία από τις αδελφές του Κέρβερου.
4. Ο Χάροντας ήταν ο ... του Κάτω Κόσμου.
5. Η μητέρα του Κέρβερου.
6. Από αυτήν ζήτησε βοήθεια ο Ηρακλής.
7. Ο αδελφός του Κέρβερου.
8. Ο Ευρυσθέας ήταν βασιλιάς στις ...

1.	— — — — —
2.	— — — — —
3.	— — — — —
4.	— — — — —
5.	— — — — —
6.	— — — — —
7.	— — — — —
8.	— — — — —

ΑΥΞΗΣ: 1. Νεκρών. 2. Περσεφόνη. 3. Χίμαιρα. 4. Βαρκάρης.
5. Έχιδνα. 6. Δήμητρα. 7. Όρεβος. 8. Μυκήνες.

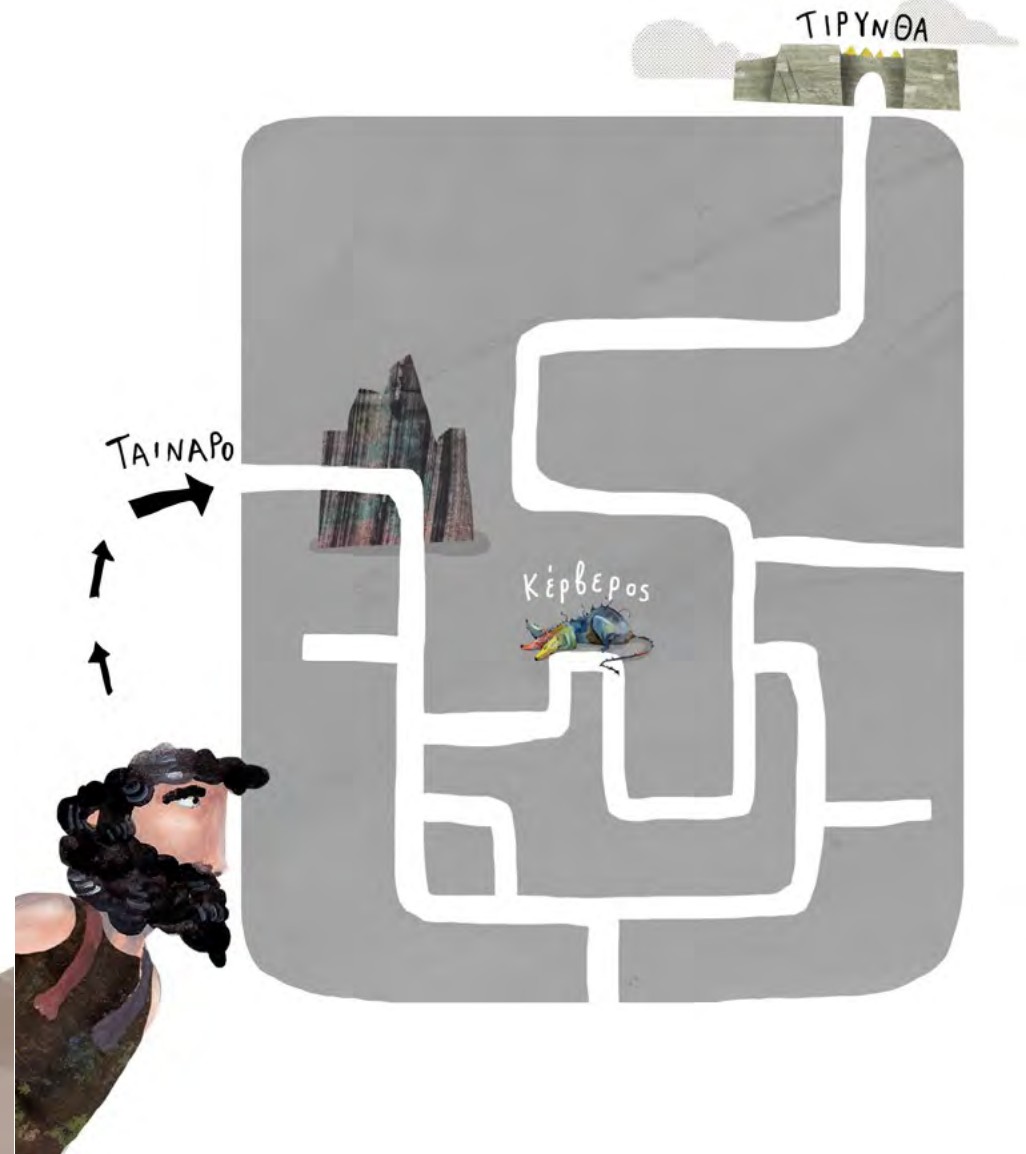
- Ο Ηρακλής, σύμφωνα με μια εκδοχή του μύθου, κατέβηκε στον Κάτω Κόσμο από μια είσοδο που βρισκόταν στο ακρωτήριο Ταίναρο, στη Λακωνία, ενώ ανέβηκε από την έξοδο που ήταν κοντά στην Τίρυνθα.

Παρατήρησε προσεκτικά τον χάρτη και σημείωσε τις δύο περιοχές.

ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ

- Βοήθησε τον Ηρακλή να κατεβεί στον Άδη, να πάρει τον Κέρβερο και μετά να βρει την έξοδο για να πάει στις Μυκήνες.

► Στην παρακάτω παράσταση από αρχαίο ερυθρόμορφο αγγείο βλέπουμε τον Ηρακλή με τον Κέρβερο.

- Ποια είναι τα στοιχεία που μας βοηθούν να συμπεράνουμε ότι η μορφή στα αριστερά είναι ο Ηρακλής;
- Παρατήρησε την έκφραση του προσώπου του ήρωα. Με ποιον τρόπο προσπαθεί να νικήσει το τέρας;

Παρίσι, Λούβρο

- Παρατήρησε πώς απεικονίζεται το τέρας στη διπλανή παράσταση από το αγγείο και πώς το αποδίδει η σύγχρονη εικονογράφος. Ζωγράφισε τη δική σου εκδοχή.

Τὰ μήλα τῶν Εσπερίδων

ΠΑΙΖΩ ΜΕ ΤΟΝ ΜΥΘΟ

Σύνταξη υλικού: Μαρία Γονιδάκη

ΜΑΘΑΙΝΩ ΓΙΑ...

ΤΟΝ ΗΡΑΚΛΗ

Ο Ηρακλής, ο γιος του Δία, του αρχηγού των θεών, και της Αλκμήνης, της κόρης του βασιλιά των Μυκηνών, είναι ο μεγαλύτερος ήρωας της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας.

Αντιμετώπισε άγρια θηρία, τέρατα, κακούς βασιλιάδες και βοήθησε τους ανθρώπους δείχνοντάς τους τον δρόμο της καλοσύνης και της αγάπης.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΑΘΛΟ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ: ΤΑ ΜΗΛΑ ΤΩΝ ΕΣΠΕΡΙΔΩΝ

Στον γάμο του Δία και της Ήρας όλοι οι θεοί έφεραν στο ζευγάρι σπουδαία δώρα. Η Γη (η γιαγιά των θεών) έφερε στη νύφη χρυσά μήλα: όποιος έτρωγε από αυτά τα μήλα έμενε για πάντα νέος. Η Ήρα ενθουσιάστηκε τόσο που διέταξε να σπείρουν τον σπόρο τους στον κήπο των θεών. Ο κήπος αυτός βρισκόταν στην άκρη της γης και ήταν κοντά στο σημείο που ο Άτλαντας, ο Τιτάνας, κρατούσε τον Ουρανό. Τα δέντρα και τα μήλα τους τα φύλαγαν τρεις κοπέλες, οι Εσπερίδες, αλλά κυρίως ένα πελώριο φίδι, ο Λάδωνας, που είχε εκατό κεφάλια και δεν κοιμόταν ποτέ.

Ο Ηρακλής, μετά την εντολή του Ευρυσθέα, ξεκίνησε για να βρει και να πάρει τα μήλα των Εσπερίδων. Έπειτα από μεγάλη περιπλάνηση και ακολουθώντας τις συμβουλές ενός σοφού γέροντα, του Νηρέα, και του ημίθεου Προμηθέα έφτασε στον Άτλαντα και του ζήτησε να του φέρει εκείνος τα χρυσά μήλα. Ο Άτλαντας δέχτηκε γιατί μόνο έτσι θα γλίτωνε από το βάρος του Ουρανού. Ο Ηρακλής πήρε τη θέση του και ο Άτλαντας βρήκε τις Εσπερίδες. Κοίμισαν το φίδι με μαγικά βότανα και πήραν τα μήλα. Ο Άτλαντας γύρισε στον Ηρακλή αλλά δεν ήθελε να πάρει τον Ουρανό. Ο Ηρακλής προσποιήθηκε ότι θα τον κρατούσε για πάντα και του ζήτησε να τον κρατήσει για λίγο, ώστε να βάλει ένα μαξιλάρι στους ώμους του. Ο Άτλαντας τον πίστεψε, κι έτσι ο Ηρακλής πήρε τα μήλα και τα παρέδωσε στον Ευρυσθέα, ολοκληρώνοντας με επιτυχία και αυτόν τον άθλο.

Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή του μύθου, ο Άτλαντας έδειξε στον Ηρακλή τον δρόμο για τον κήπο, ο ήρωας σκότωσε το φίδι και κατάφερε να πάρει τα μήλα.

ΓΙΑ ΣΚΕΨΟΥ ΚΙ ΑΥΤΟ...

Σε αυτό τον άθλο ο Ηρακλής παίρνει την τροφή που χαρίζει αιώνια νεότητα και αθανασία. Αυτός είναι και ο τελευταίος του άθλος, άρα ο ήρωας φτάνει κι αυτός στην αθανασία.

ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ

Βοήθησε τον Ηρακλή να φτάσει στον Κήπο των Εσπερίδων. Πρόσεξε όμως γιατί πρέπει πρώτα να συναντήσει τον **Νηρέα**, τον **Προμηθέα** και στη συνέχεια τον **Άτλαντα**: αν δεν πάρει τις πολύτιμες συμβουλές τους, δε θα τα καταφέρει!

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

1. Το φίδι-προστάτης των χρυσών μήλων.
2. Τα χρυσά μήλα έδωσε η Γη στην Ήρα όταν παντρεύτηκε τον ...
3. Ο Άτλαντας κρατούσε τον ...
4. Σε αυτόν έδωσε τα μήλα ο Ηρακλής.

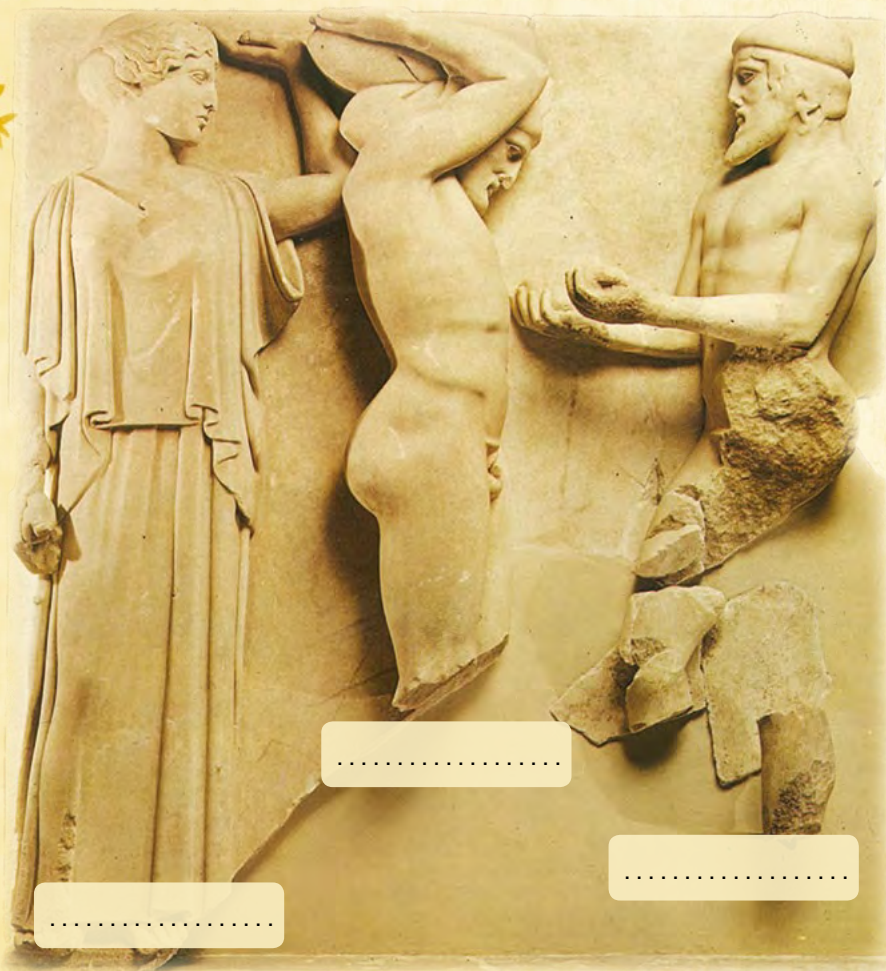

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ: 1. Λαδωνας, 2. Δία, 3. Ουρανός, 4. Ευρυπύθεος

Παρατήρησε το παρακάτω ανάγλυφο από τον Ναό του Δία στην Ολυμπία.

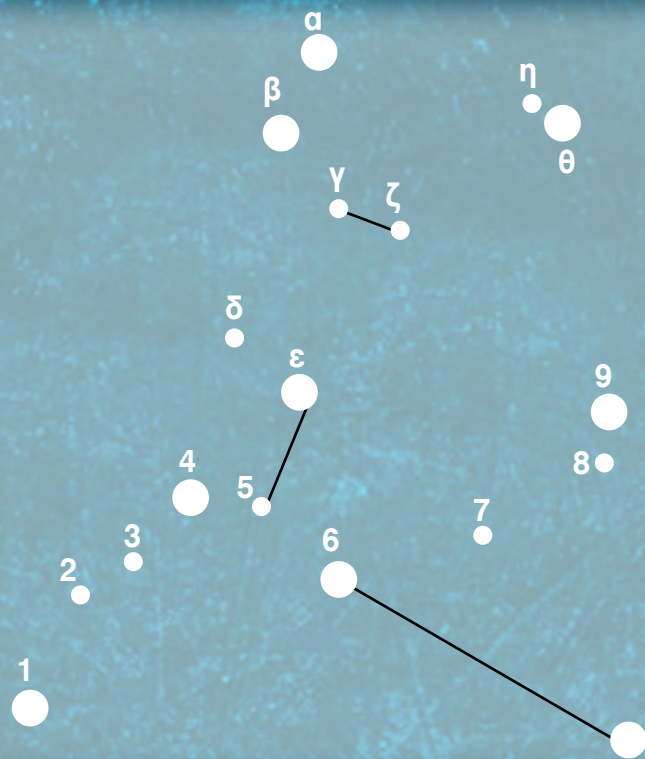
Ποιες είναι κατά τη γνώμη σου οι μορφές που απεικονίζονται;

Γράψε στα κενά τα ονόματά τους.

Ολυμπία, Αρχαιολογικό Μουσείο

Ένωσε τους αριθμούς από το 1 μέχρι το 9 και τα γράμματα από το α μέχρι το θ για να δεις τον αστερισμό της Μεγάλης Άρκτου που είδε ο Ηρακλής στον Ουρανό όταν τον πήρε στην πλάτη του.

Στην παρακάτω αναπαράσταση του μύθου από ένα αρχαίο αγγείο ο Ηρακλής βρίσκεται στον Κήπο των Εσπερίδων.

Παρατήρησε την εικόνα και συμπλήρωσε τον διάλογο ανάμεσα στον Ηρακλή και την κοπέλα. Τι πιστεύεις ότι της είπε για να την πείσει να του δώσει τα μήλα;

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

Λονδίνο, Βρετανικό Μουσείο

Πώς παρουσιάζεται ο Ηρακλής σε αυτή την εικόνα; Μας δείχνει τον δυνατό και ανίκητο ήρωα την ώρα της πάλης ή τον ήρεμο και καλοσυνάτο άντρα ο οποίος εκτός από σωματική δύναμη έχει και άλλα χαρίσματα;

Για να βρει το δέντρο (ή τα δέντρα) με τα χρυσά μήλα, ο Ηρακλής έφτασε στην άκρη της γης. Όμως κάθε δέντρο είναι πολύτιμο γιατί μας δίνει τους «χρυσούς» καρπούς του.

Ζωγράφισε το δικό σου δέντρο και χρωμάτισέ το με τα αγαπημένα σου χρώματα. Δες και τα δέντρα που ζωγράφισε η εικονογράφος.

ΚΑΙ ΝΑ ΘΥΜΑΣΑΙ

Κάθε δέντρο και φυτό χρειάζεται τη φροντίδα σου. Μόλις την πάρει, έχει τον τρόπο να σου το ανταποδώσει!

